

Az egyik szobában, a folyosó végén, Franky Lorenzo feküdt a hátán és a plafont bámulta. Ezt a plafont valamikor régen fehérre festették, de most már szürke volt, a festék megrepedezett, lepergett, és a szürkéséget légypi-szok tarkította. A gerendák megvetemedtek, ösz-szeszáradtak, és a köztük lévő sötét hézagokon át, ha valami megmozdult az épület tetején, nyomban por szűrődött be a szobába. A sarkokban, meg a kiugró mennyezetpárkányokon kis pókhálók feszültek. A férfi azonban mindebből semmit sem látott, mert egyszerre volt fáradt és ingerült, boldog és gondterhelt.

Alex La Guma 19

SÉTA AZ SÖTÉTBEN

(részlet)

Atlétatrikó volt rajta meg egy öreg kordnadrág. A trikón sötét foltokat hagyott az izzadság és a por, a nadrág meg jórészt fényesre kopott, de ahol maradt még valami a bársonyból, ott a bolyhos anyagban vastagon megült a szénpor. Frankyt gondok nyomasztották, a nehéz munka, a kifizetetlen számlák és a gyerekek. Bal szeme felett egy régi forradás fehérlő nyoma világított szőrös, barna arcán. Sok évvel ezelőtt egy verekedésben szerezte, amikor egy férfi egy üveggel fejbe vágta. A trikó alatt feszülő hatalmas mellkast sűrű, drótszerű szőr borította, és erős karján csak úgy dagadtak az erek meg az izmok. A nyaka is vaskos volt és kemény. Az arcán a ráncokba, mozgékony szája körül és mélyen ülő szeme alatt a redőkbe beette magát a szénpor, amit sosem sikerült lemosnia. A szeme azonban a kiugró homlokcsont alatt gyengéd volt, eleven és nagyon fiatal, akár egy kisfiúé. A keze, amit most a feje alatt kulcsolt össze, keménnyé kérgesedett a sok lapátolástól, és a testéből áradó szagban kissé áporodott izzadság- és dohányszag keveredett.

A felesége néhány perce jelentette be, hogy már megint terhes, és most azt próbálta eldönteni, hogy ez vajon jó hír-e vagy rossz.

Négy gyerekük aludt a keskeny, egyszemélyes ágyban, ott a fal mellett, a szoba túloldalán. Egyetlen szakadt, elnyűtt és összeizzadt pokróc alatt feküdtek, ketten-ketten, fejtől lábbig azon a keskeny besüppedt matracon, akár egy kirakós játék gondosan összeillő darabjai. Aztán hamarosan forgolódni, fészkelődni kezdenek álmukban és a gondosan elrendezett lábak összegabalyodnak, és egymásba rúgnak, mire felébrednek, panaszosan és nyűgösen. Most aludtak, a két fiú szája nyitva, a lányok dróthaja szorosán befonva, és a fejek mind egy-egy huzat nélküli, félig kibelezett, zsírfoltos párnába süppedtek.

Az ötödik gyerek az anyja ölében hangos cuppogással szopta a cukros vizet a gyömbérsörös üvegre húzott, régi cumiból. Grace, Franky Lorenzo felesége a gyereket lovaglóülésben szorította csípőjéhez, nehogy sírni kezdjen,

és ezzel zavarja a férjét. Olyan fiatal-öreg arca volt, amin még látszott egykori szépsége, de a teste már elnyűtt és megvastagodott a sok szüléstől. Az arca, akár egy aszketikus szentté, csontos és valami földöntúli ragyogás árad belőle, és a szeme egy olyan mély kút, melyben a szomorúság boldogsággal vegyül.

20 Franky Lorenzo arra gondolt: Asszonygák ez a szegények gazdagsága. Nincs étel a bendődben, nincs étel a gyerekeknek, de gyerekekben, abban gazdag vagy. A gazdagoknak van pénzünk, de kölkük csak egy vagy kettő. Van nekik elég, hogy tízet vagy húszat is etessenek, azt csak egyet vagy kettőt csinálnak. Nekünk meg annyink sincs, ami egynek elég, azt csinálunk nyócat, kilencet – egyet minden évben. Úristen.

De hangosan csak ennyit mondott: – Má'megin'. Mér akarsz te mindig úgy maradni?

– Hát, én nem tehetek róla – mondta az asszony.

– Nem, te nem tehetsz róla.

– Úgy beszélsz, mintha csak én tehetnék róla. Hát ki tehet róla?

A férfi felült és dühödten ordított: – Az istenit, leglább csinátá vóna valamit. Igyá, valamit, vagy szeggyé tablettát.

– Neked se kéne tán minden rossebes éjszaka élvezkedned – fortyant fel az asszony.

– Há' jogom van hozzá, vagy mi?

– Az. Azt máson se jár az eszed. Te, meg a te jogaid.

A kicsit magához szorította, és csöndesen sírva fakadt. A gyerekek felébredtek az ágyban és a pokróc rongyos szegélyén át meredtek szüleikre.

Franky visszahanyatlott az ágyra és ismét a plafont bámulta. Hallotta felesége csöndes zokogását és most egy kicsit szégyellte magát, szeretett volna valami nagyon jót és szépet adni neki. Mély, gyengéd pillantással nézett a feleségére, és valami kedveset akart mondani, de nem találta a szavakat, úgyhogy csak megdörzsölte a száját kézfejjével. Érezte ő, hogy megbántotta, és hirtelen eláradt benne a szeretet, még a torka is összeszorult tőle. Arra gondolt, hogy fáradt. Ettől dühbe gurult. Rakodómunkás, aki egész nap, mint egy megszállott dolgozik a kikötőben, és ezért most már magára is dühös volt.

Felesége leült egy székre, könnyeinek homályán át a férjére nézett, és a szerelem ott dobolt a vérében, egész bensőjében.

Fátyolos hangon azt mondta: – Franky...

Ahogy Franky Lorenzo most megszólalt az ágyon, a hangja gyengéd volt: – Jó' van, Jó' van, na. Sajnálom, hogy kiabáltam. – Nem nézett az asszonyra, zavart volt és szégyellte magát.

– Tényleg, Franky?

– Ja. Tényleg. – Köhögni kezdett, mintha valami kaparta volna a torkát, aztán újra azt mondta: – Jó' van, na, asszony. Rendbe'. Igen. Minden

rendbe'. – Aztán erőltetett nyersséggel így szólt: – Há' má' sose iszunk teát, mi?

– Akkor ... akkor megtartjuk?

– Há' persze. Mért is ne?

Az ágyak között, a kicakkozott szélű újságpapírral letakart asztalon álltak az edények, meg a petrofor. Az asszony fogott egy lábost és kiment a vécébe, hogy megtöltse a csapnál, addig Franky Lorenzo maga mellé vette a kicsit az ágyba. 21

(Fordította: Somló Ágnes)

Új Forrás 2018/5 – Alex La Guma: Séta az sötétben
(részlet)

